

C26 – BIN2

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

15 oktober 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het rapport van het Rekenhof betreffende het toekennen door de kabinetten van de Vlaamse ministers van expert- en consultancyopdrachten	1
Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onduidelijkheid van de toekenning van het klokkenluiderstatuut aan personeelsleden van Vlaamse openbare instellingen in het algemeen en van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening in het bijzonder	5
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de teruggave van het meubilair van het Koninklijk Paleis te Antwerpen aan de Vlaamse Gemeenschap	9
Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de voortgang van de streefcijfers voor vrouwen in topfuncties en het middenkader	10

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het rapport van het Rekenhof betreffende het toekennen door de kabinetten van de Vlaamse ministers van expert- en consultancyopdrachten

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, half juli 2008 heeft het Rekenhof zijn rapport over de consultancyopdrachten reeds bekendgemaakt. Het was een scherp en ontluisterend rapport, dat er kwam nadat het Vlaams Parlement een vraag aan het Rekenhof had gesteld. Gisteren gaf het Rekenhof nog een bijkomende toelichting in de commissie, waarbij een aantal nieuwe relevante feiten aan het licht zijn gekomen.

De feiten zijn bekend. Vorig jaar moest Fientje Moerman ontslag nemen als minister uit de Vlaamse Regering na een rapport van de Vlaamse Ombudsdienst waarin haar onbehoorlijk bestuur werd verweten, naar aanleiding van de gunning van een aantal expert- en consultancyopdrachten aan – wat ik gemeenzaam zou durven omschrijven – een bevriend bedrijf, Public Business Services (PBS). Er bestond toen minstens al het vermoeden dat deze praktijken niet alleen gebeurden in het kabinet Moerman maar ook in andere kabinetten. Met uitzondering van de sp.a-kabinetten is gebleken dat dit ook de realiteit was. Het nieuwe rapport van het Rekenhof bevestigt nu dit vermoeden.

Uit het rapport blijkt dat nogal wat ministeriële kabinetten de voorbije jaren de wetgeving over de gunning van consultancyopdrachten met de voeten traden. Tot eind 2007 konden de Vlaamse ministers een beroep doen op een externe consultant of expert voor adviesverlening en studiewerk. Die opdrachten zijn onderworpen aan de wetgeving op de overheidsopdrachten, die onder meer de naleving van het mededingingsprincipe oplegt, wat in het rapport van het Rekenhof en bij de mondelinge toelichting werd bevestigd.

Uit het rapport blijkt ook dat de Vlaamse ministers en hun kabinetten tijdens de onderzochte periode bij het vastleggen van een consultancyopdracht systematisch een aantal wetten, in het bijzonder de wet op de overheidsopdrachten, overtraden of zelfs helemaal negeerden.

Consultants werden meestal aangewezen zonder openbare aanbesteding en zonder motivatie. Het Rekenhof zegt nochtans: "Overeenkomstig de principes van goed bestuur, is motivering telkens vereist." Bij slechts zeven contracten werd een beroep gedaan op het principe van de mededinging. Maar ook daar verliep de marktconsultatie niet altijd volgens de regels. Bovendien kwam het Rekenhof tot de vaststelling dat er voor verscheidene contracten op de kabinetten geen volledige dossiers meer te vinden zijn, waardoor er geen controle mogelijk is.

Vaak is het zelfs onmogelijk om na te gaan wie precies de opdracht toekende en zijn niet alle overeenkomsten gedateerd of getekend.

Sommige opdrachten legden geen plafond op voor de kostprijs van de opdracht. Kabinetten verbonden zich tot bepaalde uitgaven zonder dat er in de praktijk geld voor was. Bij enkele contracten werden zelfs prestaties gevorderd die niet onder de opdracht vielen: bij een contract van bijstand en adviesverlening bleken prestaties in rekening gebracht te zijn in verband met het opstellen van verkiezingsteksten voor folders, een opleiding Outlook enzovoort. Deze zaken hadden weinig te maken met de eigenlijke opdracht die gegeven was.

Volgens het protocol van 17 april 2001 tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, moet de Vlaamse Regering jaarlijks op 1 maart een verslag uitbrengen aan het Vlaams Parlement over de samenstelling van kabinetten van de Vlaamse ministers. In dit rapport moeten alle kabinetsmedewerkers – zowel interne, externe als gedetacheerde – opgenomen worden. Ook moeten alle kabinetsmedewerkers die in het voorbije jaar het kabinet verlaten hebben, vermeld worden. Er moet ook een kostprijs van elke opdracht vermeld worden.

Uit het antwoord op een schriftelijke vraag van mij aan u en uit het rapport van het Rekenhof, blijkt dat de Vlaamse ministers onvolledig rapporteerden over de consultants die ze hadden aangesteld. In de jaarrapporten die ze aan het Vlaams Parlement bezorgden, werd maar voor 880.000 euro gerapporteerd; in werkelijkheid ging het om 1,7 miljoen euro, het dubbele dus van wat gerapporteerd werd.

De transparantie die werd beoogd in het protocol van 2001, werd volgens het rapport van het Rekenhof absoluut niet bereikt. De Vlaamse Regering nam, in navolging van de aanbeveling van de Vlaamse Ombudsdienst, tijdens de laatste maanden van 2007 enkele remediërende maatregelen. Door artikel 8 van het

kabinetsbesluit van 14 september 2001 met ingang van 1 januari 2008 af te schaffen, door het toezicht op de naleving van de regelgeving overheidsopdrachten te versterken, door het invoeren van een systeem van interne controle voor de kabinetten, door het geven van de mogelijkheid aan de dienst Interne Audit van de Vlaamse administratie om ook een forensische audit bij een kabinet te voeren, aanvaardde de Vlaamse Regering trouwens de aanbevelingen van de Vlaamse Ombudsdienst.

Op 21 december 2007 werd ook een nieuwe deontologische code door de Vlaamse Regering goedgekeurd waardoor er eindelijk een deontologische code kwam voor de kabinetsleden. Aan de vele eisen die we in het verleden gesteld hebben, is de Vlaamse Regering – noodgedwongen en met het mes op de keel – tegemoetgekomen.

Ook in het licht van het rapport van het Rekenhof en de toelichting die we gisteren hebben gekregen, heb ik echter toch nog een aantal vragen. Ondanks de maatregelen die ik heb opgesomd, blijven er nog altijd mankementen. Het rapporteringsstramien zoals vastgelegd in het protocol van 2001 tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, moet nog worden afgestemd op het gewijzigde Kabinetsbesluit. Wanneer zal dat gebeuren? Welke maatregelen zult u nemen om te vermijden dat de rapportering van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement, zoals dat ook in het verleden het geval was, eerst de media bereikt, en pas daarna het Vlaams Parlement? Het lijkt me dat het parlement in eerste instantie en exclusief op de hoogte moet worden gebracht, zodat hier het debat kan worden gevoerd en we niet alleen moeten afgaan op een aantal spektakel-passages die al dan niet in de media te vinden zijn, wat leidt tot een vertekend debat.

Hoe reageert u op het verslag van het Rekenhof over de consultancyopdrachten gegund door de kabinetten? Het was een heel scherp en zelfs ontluisterend rapport. Dat artikel 8 van het Kabinetsbesluit van 14 september 2001 het mogelijk maakte expertise aan te trekken via consultancy, betekende toch niet dat er een vrijgeleide was om de wetgeving met betrekking tot de overheidsopdrachten te negeren? Volgens het rapport van het Rekenhof is dat uitdrukkelijk en herhaaldelijk gebeurd. Het was veeleer de regel dan de uitzondering. Het betekende ook niet dat men de motivering van bestuurshandelingen en de wetgeving met betrekking tot de rijkscomptabiliteit zomaar naast zich neer kon leggen.

Ik denk niet dat het volstaat te zeggen dat er nu, sinds begin 2007, een nieuwe regeling is en dat daarmee de kous af is. Het Rekenhof heeft zich gisteren beperkt tot de rol die het te spelen heeft. Dat valt uiteraard te begrijpen. Het Rekenhof heeft in het midden gelaten in welke mate ter zake strafrechtelijke vervolging noodzakelijk is. Er is immers vastgesteld dat de wetgeving met betrekking tot de overheidsopdrachten en nog een aantal andere

wettelijke bepalingen niet werden gevolgd. Zal de regering ter zake initiatieven nemen? Zal de regering zelf eventueel, op basis van de bevindingen van het Rekenhof, het parket vorderen en het initiatief nemen om een gerechtelijk onderzoek mogelijk te maken?

In welke mate heeft die omzendbrief, die deontologische code voor de personeelsleden van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering, daadwerkelijk ook kracht van wet? Als hij die niet heeft, hoe wordt dan gecontroleerd of die code daadwerkelijk wordt nageleefd? Wie controleert er en hoe wordt er bestraft?

Een aantal consultants en experts – 28 in totaal, zo heb ik deze zomer gelezen in De Standaard – zijn ondertussen allemaal kabinetsmedewerker geworden. Mevrouw Moerman heeft eertijds gezegd dat er een vertrouwensband moest zijn tussen de consultancybureaus en de experts en het betrokken kabinet. Dat werd aangevoerd als een reden om de wet met betrekking tot de overheidsopdrachten niet in de praktijk te brengen, op basis van het fameuze artikel 8. Dat nu al die vroegere externe adviseurs, consultants en experts worden aangeworven, toont meer dan duidelijk aan dat er inderdaad een zeer nauwe ‘vertrouwensband’, al dan niet van politieke aard, was tussen die externe consultants en experts en het kabinet in kwestie. Ondertussen zijn het er misschien meer dan 28. Ik weet het niet. Misschien kunt u daarover nog wat verduidelijking geven. In feite wordt met deze praktijk bevestigd dat er in het verleden inderdaad een aantal dingen grondig fout zijn gelopen. Het is zeer de vraag in welke mate de huidige situatie optimaal te noemen is.

De eigenlijke discussie die we ten gronde moeten voeren – en daarmee kom ik tot het politieke besluit van mijn interpellatie – is natuurlijk de discussie over de samenstelling en de rol van de ministeriële kabinetten op zich. In plaats van een beleidsondersteunende administratie te zijn, die de minister input geeft en bijstaat over het te voeren beleid en dergelijke meer, zijn de ministeriële kabinetten de voorbije decennia steeds meer uitgegroeid tot dienstbetoonmachines, tot propaganda- en reclamebureaus voor de herverkiezing van de betrokken minister en soms ook tot verlengstukken van de partijsecretariaten. Dat is uw schuld niet: het is een oude ziekte die we hebben geërfd van de Belgische regering.

Vorige week nog maar heb ik een interessant antwoord gekregen op een schriftelijke vraag over de politieke mandaten vervuld door kabinetsmedewerkers. Daaruit blijkt dat in de kabinetten van de Vlaamse Regering 8 burgemeesters, 25 schepenen, 49 gemeenteraadsleden, 15 provincieraadsleden, 15 OCMW-raadsleden, 3 OCMW-raadsleden van het vast bureau, 1 OCMW-voorzitter en zowaar 1 districtsraadslid actief zijn. Mijnheer de minister-president, louter voor de anekdote heb ik het even opgezocht: in uw kabinet alleen al

zijn 3 burgemeesters, 9 schepenen, 9 gemeenteraadsleden, 7 provincieraadsleden en 1 OCMW-voorzitter actief. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

U ontkent de cijfers niet, dat is ook al heel belangrijk. Ze zijn de realiteit en tonen al onmiddellijk aan waar het fout loopt.

Ik heb het nu nog niet over de mogelijkheid dat hier allerlei problemen uit voortspuiten. Het feit alleen al dat deze mensen deel uitmaken van een kabinet dat de controleerende overheid zou moeten zijn ten aanzien van de overheden waar ze zelf deel van uitmaken, is voor discussie vatbaar.

Los daarvan meen ik niet alleen te mogen pleiten voor een afslanking van de kabinetten, maar ook voor ministeriële kabinetten naar Nederlands model, om dit soort van schimmige situaties die allerhande misbruiken tot gevolg hebben, te vermijden. De voorbeelden die ik heb aangehaald, tonen aan in welke mate die misbruiken in het verleden geïnstitutionaliseerd werden. In het Nederlandse model kunnen ambtenaren in een beleidsondersteunende rol de minister bijstaan bij het vervullen van zijn ministerieel ambt. En dat, mijnheer de minister-president, zou uiteindelijk het toekomstbeeld moeten zijn dat u nastreeft indien we het adagium van Gaston Geens “wat we zelf doen, doen we beter” in Vlaanderen in de praktijk willen en durven brengen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ook ik heb de nota van het Rekenhof aandachtig gelezen. Er is al wel wat gebeurd sinds de problematiek vorig jaar naar voren kwam. Zo werd artikel 8 van het kabinetsbesluit, dat bepaalde dat externe consultants konden worden ingeschakeld, afgeschaft. Dat heeft tot gevolg, en de voorgaande spreker wees hier al op, dat ook het protocolakkoord in die zin moet worden aangepast. Ik meen dat het protocolakkoord ook op andere punten nog kan worden verfijnd.

We zouden kunnen stellen dat het verleden is was het geweest is, maar toch mogen we er niet licht over gaan, maar ik wil het ook niet overroepen. De discussie moet natuurlijk gaan over de rol van het kabinet, en in het licht van het beter bestuurlijk beleid zeker ook over de rol van de voorbereidende administratie. We weten van waar we komen en we weten ook welke richting we uit willen gaan, maar dit gaat nu eenmaal over een cultuuromslag. Een eerste aanzet vinden we in de afspraken die binnen de regering werden gemaakt.

We kunnen echter niet om het feit heen dat regels moeten worden nageleefd. De regels kunnen worden aangepast, maar als dat niet het geval is, moeten ze worden nageleefd. We moeten alles in de ware proporties bekijken.

Ik heb soms de indruk dat men bepaalde terminologieën door elkaar haspelt. Als we stellen dat de wet op de overheidsopdrachten moet worden gerespecteerd, dan mag dat niet altijd een synoniem zijn van openbare aanbestedingen. Als er prijzen worden gevraagd, moet dat op een correcte manier gebeuren. In de nota van het Rekenhof staan 11 punten waarin een analyse wordt gemaakt van de procedure bij aanvang, van de betalingen en van het juist gunnen van de opdracht zoals die werd omschreven. We stellen vast dat er vaak lacunes zijn, en dat roept vragen op.

Heel concreet wil ik vanuit mijn fractie vragen dat het protocolakkoord tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement wordt geactualiseerd, maar ook wordt verfijnd. Ik geef een voorbeeld. Wanneer het kabinet moet aangeven welke mensen vertrekken, lijkt het me logisch dat ook wordt opgenomen wie er in het voorbije jaar bij is gekomen, zo niet leidt dit tot de situatie dat iemand vertrekt die het jaar ervoor niet op de lijst stond en dan lijkt het nogal logisch dat die persoon alleen dat ene jaar voor het kabinet heeft gewerkt. We zouden tot een protocolakkoord moeten komen en tot een naleving ervan waarbij de transparantie wordt gegarandeerd, want daar wordt iedereen beter van.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal beginnen met de eindvraag van de heer Dewinter over de kabinetten. We hebben nu het beter bestuurlijk beleid achter de rug en daardoor krijgt de administratie nu ook beleidsvoorbereidende opdrachten. Ik ben ervan overtuigd dat de kabinetten onder de volgende Vlaamse Regering daarmee rekening moeten houden. We kunnen immers niet stellen dat de administratie het beleidsvoorbereidende werk moet doen, maar dat in de praktijk alles nog eens wordt overgedaan op de kabinetten omdat men daar de beleidsvoorbereidende opdracht van de administratie onvoldoende waardeert.

Persoonlijk ben ik er ook van overtuigd dat we in een volgende Vlaamse Regering moeten komen tot een afgeslankt aantal kabinetsleden. Dat is mijn overtuiging, ik heb dat ook al publiek gezegd. Ik ga ervan uit dat uw vraagstelling ook in die richting gaat. Ik hoop dat u ook begrijpt dat men zo iets kan doen met enige envergreure bij de start van een nieuwe Vlaamse Regering. Mocht ik daar van de kiezer nog een rol in mogen spelen, dan is dat mijn overtuiging. Ik heb daar ook al met een aantal collega's over gesproken. De geesten zijn aan het rijpen. Ik vind dat niet meer dan normaal.

Of we moeten komen tot Nederlandse toestanden, weet ik niet. Ik heb wel begrepen dat de administratie daar zoveel knowhow heeft, en die zolang heeft opgebouwd,

dat een minister zeer weinig marge heeft. Dat is mijn persoonlijke ervaring. Ik denk dat we een evenwicht moeten vinden tussen een kabinet dat de minister voldoende bijstaat in zijn dagelijkse activiteiten langs de ene kant en langs de andere kant het maximaliseren van de administratie. Ik vind het niet meer dan normaal dat we de administraties waar er heel wat knowhow aanwezig is, maximaliseren en de mensen daar niet in een vrij frustrerende positie houden. De volgende Vlaamse Regering moet daar stappen in zetten.

Ik heb begrepen dat niet alleen het Rekenhof maar ook verschillende leden het appreciëren dat we stappen vooruit hebben gezet, zoals het schrappen van artikel 8, en ik zal daar straks nog een aantal andere zaken aan toevoegen, omdat de situatie van het verleden heel wat onduidelijkheden, discussies, vragen en problemen heeft opgeworpen.

U stelt terecht dat het gaat om een bedrag van 1,7 miljoen euro, maar dat er maar gerapporteerd is voor 880.000 euro. Uit het onderzoek van het Rekenhof blijkt inderdaad dat vanuit een aantal kabinetten de rapportering onvolledig was. Ik verwijs naar de vaststelling van het Rekenhof, die u ook hebt gelezen, dat de minister met het hoogste aantal consultancyopdrachten, dat niet heeft opgenomen in de jaarlijkse rapporteringen, wat in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag is rechtgezet. Begrippen als consultancy, juridisch advies, studieopdrachten en expertenopdrachten gaven aanleiding tot discussie en mogelijkheid tot verschillende interpretaties, aangezien de definitie juridisch niet eenduidig was.

We hebben daar een aantal lessen uit getrokken en we moeten nog verdere stappen zetten. U hebt gelijk wat betreft het rapporteringsstramien. U en de heer Van Dijk hebben zelf verwezen naar het protocol van 17 april 2001 dat werd afgesloten tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, dat niet meer voldoet aan de gewijzigde bepalingen van het kabinetsbesluit door opheffing van artikel 8 met betrekking tot de experten en consultants. We moeten het rapporteringsstramien aanpassen. De diensten hebben daartoe reeds de opdracht gekregen. Als ik dat voorstel volledig heb afgerond en na goedkeuring door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, zal het aangepaste sjabloon de basis vormen voor de rapportering over het jaar 2008. De volgende rapportering over dit jaar zal, als het ook door het Vlaams Parlement wordt goedgekeurd, gebeuren met een aangepast rapporteringsstramien, zoals u terecht vraagt. Dat kan de transparantie alleen maar verbeteren.

In het definitieve verslag van het Rekenhof van 1 juli 2008 werd mijn reactie reeds opgenomen. De vaststellingen zijn duidelijk. In het belang van een zorgvuldige naleving van de regelgeving, zowel inzake overheidsopdrachten, motivering van bestuurshandelingen en rijkscomptabiliteit, heeft de Vlaamse Regering op 23 november 2007 een aantal maatregelen genomen. Deze

maatregelen, dixit het Rekenhof, moeten toelaten om een integere en correcte behandeling van financiële dossiers binnen de kabinetten te waarborgen.

Een vertrouwensband tussen de minister en zijn kabinet, evenals met de administratie en tal van andere actoren waarmee de minister uit hoofde van zijn functie te maken heeft, is heel belangrijk. U hebt dat ook onderstreept, verwijzend naar de aanwervingen. Voor wat het kabinetspersoneel betreft, heeft de Raad van State in een arrest van 6 juni 1986 benadrukt dat de personen die deel uitmaken van een ministerieel kabinet, ter wille van hun functie als persoonlijke medewerkers van een minister, diens vertrouwen moeten bezitten en op grond daarvan een bijzondere rechtsregeling krijgen. Dit belet niet dat het wettigheids-toezicht van kracht blijft. Eenzelfde redenering lag trouwens aan de basis van dat artikel 8 van het kabinetsbesluit dat toeliet om experten en consultants aan te trekken als kabinetsleden. Dat belet niet dat deze vertrouwensband onderworpen blijft aan dwingende rechtsregels, maar hierdoor geraakt die vertrouwensband, waar het de consultancyopdrachten betrof, op gespannen voet met het principe van de mededinging, zoals ook bevestigd in het verslag van het Rekenhof.

Wij zetten verdere stappen en hebben er al gezet. De rapportering aan het parlement kan nog beter. Ik zal de rapportering over het jaar 2008 in een nieuw stramien gieten. Fundamenteel is het zo, al of niet verwijzend naar belangrijke voorgangers, dat wij onze kabinetten 'lean and mean' moeten maken en daar een goede afspraak met de administraties over moeten maken. Dat is mijn persoonlijke overtuiging. De Vlaamse Regering moet daar echt werk van maken. In tussentijd doen we alles wat dit Vlaams Parlement en het Rekenhof ons hebben gevraagd naar aanleiding van het incident of de discussie betreffende mijn gewezen collega, mevrouw Moerman.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, ik ben tevreden met uw antwoord over de rapportering 2008. Ik noteer ook dat u de intentie hebt om na de verkiezingen van 2009 met een propere lei te beginnen en dus ook met afgeslankte kabinetten. Ik permitteer mij na 21 jaar dienst in dit en in andere parlementen om daar toch een afwachtende houding in aan te nemen, want ik heb dat al heel dikwijls horen verklaren. In de praktijk heb ik kunnen vaststellen dat het omgekeerde eerder het geval is: de drang van de betrokken ministers om almaar meer medewerkers rond zich te verzamelen is groter dan de goede intenties van voor de verkiezingen.

Misschien is het met u anders. Ik gun u het voordeel van de twijfel. We zien wel wat er na de verkiezingen

gebeurt. Ik zal niet nalaten om u daar te gepasten tijde aan te herinneren. Maar ik hoop dat u toch nog voor de verkiezingen iets concreter kunt zijn over uw intenties.

Afslanken, dat kan alle richtingen uit. Het concept van de ministeriële kabinetten moet worden herdacht. Het moet niet alleen gaan over een paar mensen minder. Er zijn er nu 440 actief in de Vlaamse ministeriële kabinetten. U mag zelfs nog wat hoger gaan, want niet alle plaatsen zijn ingevuld. Stel u voor! U mag er 480 aanwerven als kabinetsmedewerker. Het gaat er niet om er nog eens veertig of vijftig of honderd af te doen, het gaat om het herdenken van het concept van de ministeriële kabinetten. Dat moet aan de basis liggen van een andere invulling.

Ik heb tot slot nog een opmerking over het feit dat u nogal vlot over de essentie fietst. U zegt dat u uw best hebt gedaan. U hebt het artikel 8 afgeschaft en u hebt een deontologische code ingevoerd. Ook de rapportering zal worden verbeterd. De misbruiken van het verleden zullen zich niet meer herhalen. Ik neem daar akte van. Maar u veegt daarmee ook de spons over mogelijke strafrechtelijke feiten die gepleegd zijn. U zegt dat er wat verwarring was ontstaan tussen expertise, consultancy, externe adviseur enzovoort. Dat er daardoor misschien enkele dingen zijn gebeurd die niet helemaal correct waren. We mogen die misbruiken toch niet zomaar met de mantel der liefde toedekken. Het gaat hier over veel meer dan over een begripsverwarring tussen de termen expertise, consultancy, externe adviseur en dergelijke. Het gaat hier volgens het Rekenhof over het manifest niet naleven van een aantal wettelijke bepalingen waar de overheid, en dan toch zeker de regering, het voorbeeld dient te geven. En wie ben ik om aan de conclusies van het Rekenhof te twijfelen? Zeker uw regering, die de behoeder moet zijn van de belangen van de burger, ook van de financiële belangen van de burger, want het gaat hier over belastinggeld, kan het rapport van het Rekenhof niet zomaar naast zich neerleggen zonder daar ook een aantal eventueel strafrechtelijke conclusies aan te verbinden.

Daarom herhaal ik mijn vraag: zal de regering op basis van het zeer strenge rapport, waarin een aantal malversaties worden aangekaart en aangeklaagd, een strafrechtelijke klacht indienen? Dat is toch een van de belangrijkste vragen van mijn interpellatie.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Als ik het me goed herinner, heeft de heer Dewinter die vraag al eens eerder gesteld, een tijd geleden in de plenaire vergadering.

Het parket is – denk ik – op de hoogte. Mocht dat nog niet het geval zijn, zal het zeker na gisteren daarvan op de hoogte zijn. Het parket is volgens mij al in bepaalde

dossiers actief. Ik ga ervan uit dat het parket daarin de nodige stappen zal zetten. Ik ben geen procureur. Ik heb niet de bevoegdheid om daar zelf actief in te zijn. De scheiding der machten, de trias politica, maakt dat ik daar verder niets aan kan doen en niets aan toe te voegen heb.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, het gaat hier over geld dat werd afgewend en dat ter beschikking was gesteld van uw regering. U bent namens de hele Vlaamse Gemeenschap benadeelde partij. U kunt zich perfect burgerlijke partij stellen in deze zaak, als u meent dat u benadeeld zou zijn. Ik begrijp dat dit niet vanzelfsprekend is omdat u op den duur op hetzelfde moment een partij dreigt te worden. Niet u persoonlijk, want u bent geen betrokken partij. Maar ik stel enige verwachting in uw persoon als regeringsleider, al was het maar omdat het gaat over een periode van voor uw aanstelling als minister-president. Het is wat te gemakkelijk om het hele rapport van het Rekenhof als een eindpunt te beschouwen en de feiten die aan het licht zijn gekomen met de mantel der liefde te bedekken.

U bent benadeelde partij, het gaat over overheids-geld, en daarom zou u als burgerlijke partij in dit gerechtelijk onderzoek moeten optreden. Uw juridische dienst zal ongetwijfeld onderzocht hebben in hoeverre u eventueel een bijkomende klacht vanwege de regering moet indienen om de andere feiten die deze zomer in het rapport van het Rekenhof aan het licht zijn gekomen, te laten onderzoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onduidelijkheid van de toekenning van het klokkenluiderstatuut aan personeelsleden van Vlaamse openbare instellingen in het algemeen en van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening in het bijzonder

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn vraag om uitleg dateert van 2 september. Ik had ze ingediend naar aanleiding van de problemen bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. Ik heb begrepen dat de Vlaamse Regering inmiddels al een beslissing heeft genomen. Of een en ander nu al of niet is geïnspireerd is door heel de heisa bij de VMW, weet ik niet.

Ik heb de vraag wel opengetrokken naar andere instellingen die op de een of andere manier afhangen van het Vlaamse Gewest of van de Vlaamse Gemeenschap.

Het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst bepaalt sinds 1 januari 2005 in artikel 17bis de zogenaamde klokkenluiderregeling, waarvan er al enkele beroemde voorbeelden zijn geweest. Dankzij deze regeling wordt een personeelslid van een bestuursinstantie van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest dat onregelmatigheden – nalatigheden, misbruiken of misdrijven – bij zijn dienst heeft vastgesteld en die aan de Vlaamse ombudsman heeft gemeld, op eigen verzoek onder de bescherming geplaatst van de Vlaamse Ombudsman.

Krachtens artikel 2bis, ten tweede, van hetzelfde decreet wordt onder bestuursinstantie van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest verstaan: “Elk ministerie, departement of verzelfstandigd agentschap van de Vlaamse administratie, een Vlaamse wetenschappelijke instelling of een Vlaamse openbare instelling. Als Vlaamse openbare instelling wordt beschouwd elke publiekrechtelijke rechtspersoon die werd opgericht bij of krachtens een wet of decreet, en die ressorteert onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.”

Krachtens het reeds vermelde artikel 17bis van het decreet wordt deze klokkenluiderregeling verder concreet uitgewerkt in een protocol tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse Ombudsdienst. Dat protocol bestaat inderdaad en dateert van 28 januari 2005. Merkwaardig genoeg vindt men er echter geen informatie over op de webstek van de Vlaamse Ombudsdienst.

Daarnaast verplicht hetzelfde artikel van het decreet de Vlaamse Regering ook om in al haar regelingen betreffende de rechtspositie van het personeel bepalingen op te nemen ter implementatie van dit protocol.

Ondanks dit duidelijke decretale kader blijken er toch problemen te zijn met betrekking tot de toepassing van deze klokkenluiderregeling en bijbehorende rechtsbescherming. Zo is het voor de ombudsdienst zelf en enkele Vlaamse instellingen die zich als het ware in de periferie van het werkgebied van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap bevinden, onduidelijk of en in hoeverre de klokkenluiderregeling op hen van toepassing is. Een recent voorbeeld hiervan is te vinden in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, nochtans een Vlaamse openbare instelling volgens artikel 2 van het decreet van 28 juni 1983.

Er zijn de voorbije jaren steeds hardnekkiger geruchten ontstaan over financiële wanpraktijken bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, met betrekking tot de vakbonden aldaar. Die zijn de voorbije maanden

geëvolueerd tot concrete aanklachten, in die mate zelfs dat een werknemer het klokkenluiderstatuut heeft aangevraagd en de aanklagers van de vermeende wanpraktijken een eigen vakvereniging hebben opgericht ter zelfbescherming en om met gelijke wapens te kunnen strijden. Ondertussen is het klokkenluiderstatuut toegekend, waarvan de functioneel bevoegde minister trouwens per aangetekend schrijven op de hoogte werd gesteld. Er is ook daadwerkelijk een onderzoek aan de gang naar de klachten waarvan sprake. De zaak wordt dus zeker als ontvankelijk beschouwd en ernstig genomen door de ombuds- en inspectiediensten.

In een reactie op de toekenning van het klokkenluiderstatuut aan de bewuste werknemer, heeft de VMW aan de ombudsdienst laten weten dat zij van oordeel is dat dit statuut echter niet van toepassing is op haar werknemers. Ze baseert zich hiervoor op het besluit van de Vlaamse Regering van 1 december 2000 houdende de organisatie van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en de regeling van de rechtspositie van het personeel, dat voor het laatst gewijzigd werd in februari 2006.

Uit documenten die ik kon inkijken blijkt echter dat deze regeling wel degelijk en zonder opmerkingen werd aangenomen tijdens sociale onderhandelingen over het personeelsstatuut. In het personeelsstatuut van de VMW zelf is wel nog altijd geen klokkenluiderregeling opgenomen. Men kan zich de vraag stellen of dit normaal is en in overeenstemming met de toepasselijke decretale regeling en het protocol tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse Ombudsdienst.

De persoon die gebruik heeft gemaakt van de klokkenluiderregeling – van het Vlaamse Ombudsdecreet – staat sinds 21 maart onder bescherming van het klokkenluiderstatuut en is ondanks de verschillende interpretatie vanuit de VMW nog niet ontslagen. Het is vanzelfsprekend wel een ongemakkelijke situatie voor deze werknemer, en de meldingen van psychologische druk zijn allicht niet uit de lucht gegrepen. Ik begrijp zeer goed dat het onderzoek nog steeds gaande is en dat u hierover weinig informatie mag verspreiden, dat is normaal. Maar ik vind ook dat deze situatie door ons zeker niet al te lichtzinnig mag worden opgenomen. Bovendien kan de onzekerheid waarvoor de huidige regeling van het klokkenluiderstatuut zorgt, mogelijks ook precedenten creëren voor latere, gelijkaardige zaken.

Ook voor de Vlaamse Ombudsdienst zelf, die onder het Vlaams Parlement en niet onder de Vlaamse Regering ressorteert, is dit dus een moeilijke situatie. Zoals u ziet, zorgt de huidige onduidelijkheid voor mogelijke conflicten en onzekerheid. Deze situatie moet naar mijn bescheiden mening snel worden opgelost door het duidelijk afbakenen van de klokkenluiderregeling. Niet alleen voor de VMW, maar ook voor de andere instanties.

Mijnheer de minister-president, kunt u een stand van zaken geven over de uitvoering en toepassing van artikel 17bis van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst of, met andere woorden, van de implementatie van de klokkenluiderregeling? Zijn er inderdaad nog bestuursinstanties van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest waar deze klokkenluiderregeling, zoals bepaald in het decreet en in het protocol van 28 januari 2005, ondanks de verplichting daartoe in het vermelde artikel 17bis, nog niet werd opgenomen in de rechtspositieregeling van hun personeel?

Heeft dit desgevallend tot gevolg dat voor de betrokken personeelsleden de klokkenluiderregeling nog niet geldt, met andere woorden dat de decretale rechtsbescherming voor hen feitelijk wordt uitgehold en een lege doos blijkt te zijn? Is dit aanvaardbaar?

Vindt u het normaal en acceptabel dat Vlaamse openbare instellingen en de VMW in concreto op een dergelijke manier omgaan met de klokkenluiderregeling en de interpretatie van de ombudsman betwisten?

Welke initiatieven zult u nemen om deze situatie zo spoedig mogelijk uit te klaren en de rechtsonzekerheid voor zowel werknemers, de ombudsdienst als de VOI's weg te nemen?

Welke initiatieven zult u nemen om deze klokkenluiderregeling en het protocol van 28 januari 2005 nog beter bekend te maken bij de betrokken diensten en personeelsleden? Op de webstek van de Vlaamse Ombudsdienst is daar amper informatie over terug te vinden. Waar vindt een betrokkene trouwens nu reeds de nodige informatie?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het klokkenluiderprotocol van 4 juli 2005, dat werd gesloten tussen de Vlaamse Ombudsdienst en de Vlaamse Regering, werd vertaald in het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, meer bepaald in de artikelen II 2, paragraaf 2, II 3, II 4 en VIII 21. Het Vlaams personeelsstatuut is van toepassing op de diensten van de Vlaamse overheid, namelijk de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen of IVA's zonder rechtspersoonlijkheid, de IVA's met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen of EVA's, het secretariaatspersoneel van de strategische adviesraden, met uitzondering van de SERV, het personeel van de administratieve diensten van de Raad van het Gemeenschapsonderwijs.

Het klokkenluiderprotocol was reeds met ingang van 15 juni 2005 geïntegreerd in de personeelsstatuten van deze instellingen. Voor Jobpunt Vlaanderen en de VRT, die onder mijn bevoegdheid ressorteren en die niet onder het

Vlaams personeelsstatuut vallen, werd de inhoud van het protocol nog niet opgenomen in de arbeidsvoorwaardenregeling.

In het antwoord op parlementaire vraag nummer 142 van 27 juni 2008 van de heer Daems over de implementatie van het klokkenluiderprotocol, die werd gesteld aan alle ministers, wordt ook een stand van zaken gegeven over de instellingen die ressorteren onder de bevoegdheid van de andere ministers.

Artikel 17bis van het Ombudsdecreet bepaalt: "Het personeelslid dat een onregelmatigheid meldt zoals bedoeld in artikel 3, paragraaf 2, wordt op zijn verzoek onder de bescherming geplaatst van de Vlaamse Ombudsman. Hiertoe werkt de Vlaamse Regering een protocol uit met de Vlaamse Ombudsdienst. Dit protocol omvat, naast de duur van de beschermingsperiode, minimaal als beschermingsmaatregelen de schorsing van de tuchtprocedures en een regeling inzake het toewijzen van de bewijslast. De Vlaamse Regering neemt in haar regelingen betreffende de rechtspositie van het personeel bepalingen op ter implementatie van het protocol. De Vlaamse Ombudsman brengt, van zodra hij de zaak opneemt, de hiërarchische meerdere van de betrokken ambtenaar onmiddellijk op de hoogte van deze bescherming."

Het niet-opnemen van de klokkenluiderregeling in het personeelsstatuut heeft niet tot gevolg dat voor de betrokken personeelsleden de klokkenluiderregeling nog niet geldt. Met de invoeging van artikel 17bis in het Ombudsdecreet heeft de decreetgever namelijk rechtskracht gegeven aan het protocol en de daarin opgenomen regeling en engagementen in verband met de bescherming van klokkenluiders, waartoe de Vlaamse Regering zich uitdrukkelijk heeft verbonden. Er kan dus geen enkele handeling gesteld worden in strijd met artikel 17bis en de geest en letter van het protocol.

Het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst is van toepassing op alle departementen en verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse administratie en ook op de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de VOI's. Voor een aantal entiteiten was het niet duidelijk dat ze uitvoering moesten geven aan artikel 17bis aangezien in dat artikel bepaald wordt dat "de Vlaamse Regering in haar regelingen betreffende de rechtspositie van het personeel bepalingen opneemt ter implementatie van het protocol."

Voor de entiteiten die het protocol nog niet implementeerden, is niet de Vlaamse Regering maar de raad van bestuur bevoegd om de rechtspositieregeling vast te stellen.

Wat de timing van de implementatie van het protocol door Jobpunt Vlaanderen en de VRT betreft, heeft

Jobpunt Vlaanderen geen rechtspositieregeling in de strikte zin van het woord. Jobpunt Vlaanderen is immers een privaatrechterlijke entiteit. De raad van bestuur bepaalt het arbeidsreglement dat van toepassing is op het personeel van Jobpunt Vlaanderen. De implementatie van het protocol zal in het najaar tijdens een vergadering van de raad van bestuur worden besproken.

Aangezien de implementatie van specifieke bepalingen in verband met de rechtsbescherming van klokkenluiders in de rechtspositieregeling van het VRT-personeel, onderhandelingen vereist met de vakverenigingen en ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de raad van bestuur, kan er op dit ogenblik nog geen voldoende specifieke datum van implementatie van het protocol worden meegedeeld. Dit onderwerp werd wel reeds op de agenda van het Auditcomité van de VRT gebracht.

De VRT is vragende partij om goede afspraken te maken, specifiek over de uitvoering van het Ombudsdecreet, en zal in die context onderzoeken of er bijkomend nood is aan een 'instellingsspecifieke' bijsturing van de procedure. In zoverre dat via een protocol kan worden geregeld, wordt opgemerkt dat de VRT zich niet op hetzelfde niveau situeert als bijvoorbeeld een departement of een verzelfstandigd agentschap dat niet in een concurrentiële omgeving moet werken.

Wat de andere instellingen betreft die niet onder de diensten van de Vlaamse overheid ressorteren, is de functioneel bevoegde Vlaamse minister belast met het bestuur van of het toezicht op de instelling bevoegd voor het algemene personeelsbeleid en de implementatie van de klokkenluidersregeling.

Wat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) betreft, waarvoor minister Crevits bevoegd is, kan ik wel het volgende stellen. De rechtspositieregeling van de VMW wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering. De klokkenluidersregeling werd opgenomen in een recente wijziging van hun rechtspositieregeling waaraan de Vlaamse Regering op 5 september 2008 haar principiële goedkeuring heeft gehecht. Vorige maandag werd, naar aanleiding van het een en het ander, hierover een protocol van akkoord afgesloten met de vakorganisaties in het Sectorcomité XVIII. De bepalingen die uitvoering geven aan het protocol, zullen uitwerking hebben met ingang van 4 juli 2005. Dit is in overeenstemming met artikel 10 van het protocol, dat stelt dat de bescherming uitwerking geniet vanaf de datum van ondertekening van het protocol. Die datum is 4 juli 2005.

Wat de implementatie op het terrein betreft, kan ik u meedelen dat alle Vlaamse overheidsdiensten die een eigen rechtspositieregeling hebben buiten het Vlaams personeelsstatuut, door de minister bevoegd voor bestuurszaken reeds met een brief van 26 juni 2008 werden

herinnerd aan de vereiste om de klokkenluidersregeling te verankeren in hun specifieke rechtspositieregelingen.

De diensten van de Vlaamse overheid hebben mijns inziens al heel wat informatie verspreid over de klokkenluidersregeling. De nieuwe regeling werd gecommuniceerd via snelinfo bij de goedkeuring van het protocol. Het klokkenluidersprotocol van 4 juli 2005, naast andere relevante teksten inzake de klokkenluiders, werd gepubliceerd op de site van de interne audit van de Vlaamse administratie. Het Vlaams personeelsstatuut, waarin de klokkenluidersregeling voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid werd verankerd, is beschikbaar voor alle personeelsleden op de site van de afdeling Regelgeving, departement Bestuurszaken.

Mijnheer Peumans, ik weet dat u de nodige aandacht aan dit onderwerp besteedt. Dat is ook terecht. Mocht blijken dat die informatie onvoldoende is, dan ben ik graag bereid concrete voorstellen te doen of bijkomende initiatieven te nemen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister-president, als ik u goed begrepen heb, is het probleem met de VMW geregeld. Over de andere diensten die niet onder de diensten van de Vlaamse overheid ressorteren, en dat zijn er heel wat, zegt u dat ze vallen onder de functioneel bevoegde minister. Daar gaat toch heel wat geld naartoe. Hoe kan ik echter dat overzicht krijgen? Het is toch wel van belang dat ik die informatie heb. Mijnheer de voorzitter, dat was ook de intentie van mijn vraag. De zaak over de VMW ken ik. Op 5 september is er een regeling getroffen. Ik heb op 2 september mijn vraag ingediend. Op dat ogenblik kon ik niet weten dat de Vlaamse Regering had gezorgd voor een principiële goedkeuring. Ik weet ook wel dat die met terugwerkende kracht ingaat. Men heeft er wel meer dan drie jaar over gedaan om een dergelijke regeling bij de VMW in te voeren. En er waren toch ernstige problemen bij de VMW.

Hoe zit het echter met die andere instellingen? Ik weet in feite nog niets. Ik weet wel dat de zaak in het Vlaams personeelsstatuut is opgenomen. Dat zou er nog aan moeten mankeren. Het gaat me vooral over die instellingen. Ik ben al heel lang weg bij De Lijn. Ik weet niet hoe de klokkenluidersregeling daar werkt. Die instelling wordt wel voor 90 percent gesponsord door de Vlaamse Overheid. En zo zijn er heel wat instellingen waar veel Vlaams gemeenschapsgeld naartoe gaat. Het zou goed zijn indien de klokkenluidersregeling daar effectief bestaat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Peumans, ik heb verwezen naar de vraag van 26 juni 2008 van de heer Daems. De toenmalig bevoegde minister heeft toen een volledig overzicht gegeven van de stand van zaken per minister. Heb ik het goed begrepen dat u zegt dat dat antwoord u niet bevredigt?

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister-president, ik weet niet of u de inhoud kent van alle schriftelijke vragen waar u een antwoord op geeft. Dat zou ontzettend knap van u zijn.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb het antwoord bij me.

De heer Jan Peumans: Ik kijk niet alle schriftelijke vragen na.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Peumans, ik kan u onmiddellijk een kopie bezorgen van dat antwoord. Mocht blijken dat u bijkomende informatie wenst of dat er lacunes zijn, dan ben ik graag bereid om daarop in te gaan en een aanvullend antwoord te geven. Het antwoord van mijn voorganger aan de heer Daems is vrij omvattend en, naar ik aanneem, ook volledig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de teruggave van het meubilair van het Koninklijk Paleis te Antwerpen aan de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, ik zal vrij kort zijn. Mijn vraag dateert nog van afgelopen zomer, toen de weigering van de prins om de meubelen van het Koninklijk Paleis op de Meir in Antwerpen terug te geven andermaal de media haalde. De bedoeling was een reactie te krijgen over de onwil of zelfs tegenwerking van het koningshuis en federaal minister Reynders om de bewuste stukken terug te bezorgen.

Ik veronderstel dat de aandacht in de media en het merkbare onbegrip in de publieke opinie ertoe hebben bijgedragen dat in september 2008 is bekendgemaakt dat alle meubelen en onderdelen van het interieur zijn gelokaliseerd. Het schijnt dat deze stukken zelfs niet allemaal bij prins Filips zijn teruggevonden. Dit laat ik nog in het

midden. Ze zouden in elk geval op korte termijn weer naar Antwerpen verhuizen. Vorige week hebben we vernomen dat hierover een formeel akkoord zou zijn bereikt. Dat is uiteraard een goede zaak. De meubelen maken nu integraal deel van het paleis uit. Het publiek zal de kans krijgen alles in zijn geheel te bekijken.

Eind goed, al goed. Aangezien een zaak in mijn ogen nog moet worden verduidelijkt, heb ik mijn vraag om uitleg echter toch aangehouden. Het gaat hier namelijk om de eigendomstitel. Minister Reynders heeft steeds betwist dat de meubelen de Vlaamse Gemeenschap toebehoren. In 1970 is het paleis en het meubilair door de Civiele Lijst aan de Belgische regering overgedragen. Hij negeert echter de overdracht aan de Vlaamse Gemeenschap, die in 1996 door middel van een koninklijk besluit is voltrokken, en de Conventie van Granada, die stelt dat roerende goederen en het gebouw in dergelijke gevallen als een geheel moeten worden beschouwd.

Mijnheer de minister-president, ik vraag me af of het formeel akkoord ook een uitspraak over de eigendom van de meubelen omvat. Moet hierover nog steeds worden onderhandeld? Misschien moet deze zaak zelfs langs juridische weg worden beslecht. Ik zou hierover graag wat verduidelijking krijgen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, ik kijk in eerste instantie uit naar het antwoord van de minister-president. Indien ik straks wil repliceren, moet ik nu een vraag stellen. Dat is de regel.

Mijnheer de minister-president, is er nu een duidelijke inventaris van de meubelen? Zo nee, kan ik hierover wat verduidelijking krijgen? Ik dacht immers dat de zaak beklonken was.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat mijn voorganger, voormalig minister Bourgeois, met betrekking tot dit dossier hard heeft gewerkt.

In zijn antwoord op een schriftelijke vraag van 24 september 2008 stelt hij het volgende: "Ik ga er dan ook van uit dat de meubelen ter beschikking zullen worden gesteld, zodat ze voor de opening in de loop van 2009 in optimale omstandigheden ondergebracht kunnen worden in het gerestaureerde paleis".

De heer Van Nieuwenhuysen heeft terecht verwezen naar het in de pers verschenen bericht dat de besprekingen van de afgelopen weken tot het sluiten van een

overeenkomst over deze zaak hebben geleid. De Belgische staat en de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald de vzw Erfgoed Vlaanderen, die als erfpachthouder van het paleis op de Meir optreedt, hebben de nodige afspraken gemaakt. Het oorspronkelijk meubilair zal in zijn totaliteit opnieuw in het paleis op de Meir worden geplaatst.

Deze overeenkomst loopt 33 jaar. De termijn sluit aan op de actuele termijn van de erfpacht van de vzw Erfgoed Vlaanderen. Er zijn tevens afspraken over de verlenging van de termijn en over de overdraagbaarheid van de erfpacht gemaakt. Hierdoor wordt de permanente tentoonstelling in het gebouw gewaarborgd.

De restauratie van het paleis op de Meir bevindt zich momenteel in de eindfase. Het meubilair en de kunstvoorwerpen zullen in de loop van 2009, waarschijnlijk nog voor juli 2009, in de beste omstandigheden worden tentoongesteld.

Wat de eigendom betreft, is nog geen definitief standpunt ingenomen of definitieve beslissing genomen. Ik ben vrij resultaatgericht. Als de meubelen er eenmaal staan, hebben we het belangrijkste doel bereikt. Het debat over de eigendom moet nog verder worden gevoerd. Wat roerende goederen betreft, geldt de volgende regel: "possession vaut titre". Hier wordt echter nog over gediscussieerd.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het belangrijkste element in het dossier echter zelf benadrukt. Het is voor iedereen het belangrijkste dat de meubelen terugkomen. We hebben tijd om het debat over de eigendom te voeren. In het Burgerlijk Wetboek staat over roerende goederen te lezen dat bezit als titel geldt. Dat is een vrij belangrijk uitgangspunt. Hoewel hierover nu nog discussie is, zal dit zeker worden uitgeklaard. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Mijnheer Van Dijck, we beschikken over een lijst van de stukken.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Dit wordt misschien een van de grote verwezenlijkingen van de volgende staatshervorming. Op dit ogenblik kan ik enkel vaststellen dat de zogenaamde 'eksters van Laken' hun reputatie alle eer aan doen. We zullen afwachten wat de discussie oplevert. Indien het resultaat voor de Vlaamse Regering niet volstaat, zullen allicht juridische stappen worden gezet. Ik ga daar althans van uit.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de voortgang van de streefcijfers voor vrouwen in topfuncties en het middenkader

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de Vlaamse overheid heeft een belangrijke voorbeeldfunctie te vervullen op het vlak van gelijke kansen en diversiteit binnen het personeelsbeleid. Daarom werden voor de diverse ondervertegenwoordigde groepen zoals allochtonen, personen met een handicap en vrouwen streefcijfers vastgelegd met het oog op een evenredige participatie.

Dit alles werd vertaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004, dat elke minister verplicht om voor zijn of haar beleidsdomein een streefcijfer te bepalen en op te nemen in de aansturinginstrumenten. Daarnaast stelt het raamstatuut van 13 januari 2006 dat de Vlaamse Regering voor de groepen globale streefcijfers bepaalt.

Specifiek wat vrouwen betreft, wil de Vlaamse overheid het aantal vrouwen in leidinggevende functies verhogen. Ze streeft naar 33 procent vrouwen in middenkaderfuncties tegen 2010 en 33 procent vrouwen in topfuncties tegen 2015.

Op de webpagina's van de dienst Emancipatiezaken wordt de voortgang van de streefcijfers via een barometer voorgesteld. Wat vrouwen in topfuncties betreft, lopen de zaken goed. In 2005 werden slechts 11 procent van de topfuncties bekleed door een vrouw, in 2008 is dat al 20 procent. Eerlijkheidshalve dient te worden gesteld dat die stijging voor een groot deel op het conto van het stijgende aantal vrouwelijke kabinetschefs en adjunct-kabinetschefs te boeken valt.

Ergers is het gesteld met het aantal vrouwen in de middenkaders. Het baart ons zorgen dat we in 2007 met 24,8 procent teruggekataapulteerd zijn naar het aandeel van in 2005, dat toen 24 procent bedroeg, terwijl er in 2006 een stijging tot 26,3 procent werd opgetekend. En dat met nog twee jaar te gaan tot 2010, wanneer het streefcijfer van 33 procent moet worden gehaald. Bovendien kan deze negatieve trend zich ook doorzetten in de topfuncties, omdat die vaak uit het middenkader worden gerekruteerd.

Mijnheer de minister-president, hoe verklaart u, als minister van Bestuurszaken, de forse achteruitgang van het aantal vrouwen in het middenkader? Zijn er signifi-

cante verschillen waar te nemen tussen de verschillende entiteiten in het behalen van de streefcijfers? Hebben de acties die het behalen van de streefcijfers moeten ondersteunen, hun doel gemist? Welke acties zult u ondernemen opdat het streefcijfer van 33 percent vrouwen in het middenkader tegen 2010 alsnog wordt gehaald?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw De Wachter, het klopt dat het percentage vrouwen in middenmanagementfuncties eind 2007 is teruggelopen tot 24,8 percent, ten opzichte van 26,3 percent eind 2006. Die evolutie is opmerkelijk, aangezien in 2007 bij de laatst georganiseerde assessmentprocedure voor de generieke competenties de deelnemersgraad van vrouwen op 35 percent lag en er onder de geslaagden 45 percent vrouwen waren. Het aandeel vrouwen dat uiteindelijk werd aangesteld in een van de 60 middenkaderfuncties die in 2007 vacant waren, bedroeg 40 percent. Dat is toch een gunstig resultaat.

Het feit dat het totale percentage vrouwen in middenmanagementfuncties toch gedaald is, heeft naar alle waarschijnlijkheid meer te maken met historische factoren. Bij de personen die zich in 2007 kandidaat konden stellen, horen ook de personeelsleden die in een eerdere assessmentprocedure geslaagd waren. Uit de cijferanalyses blijkt dat bijvoorbeeld in de groep geslaagden voor het assessment uit 2003 er maar een kleine 15 percent vrouwen waren. We hebben daar dus een historisch contingent.

Een andere mogelijke reden voor de daling van het aandeel vrouwen in middenmanagementfuncties kan worden gezocht in de stijging van het aandeel vrouwen binnen de topfuncties. Zoals u zelf aangaf, is dat percentage de laatste jaren sterk gestegen: van 11 percent in 2005 tot 20 percent eind 2007. In tegenstelling tot wat u stelt, heeft die stijging niets te maken met de – eveneens belangrijke – stijging van het aantal vrouwelijke kabinetschefs en adjunct-kabinetschefs. Die worden immers niet meegeteld in de definitie van de topfuncties binnen de Vlaamse administratie.

Bij de recente invulling van vacante N-functies hebben verschillende vrouwen uit het middenkader succesvol de kans gegrepen om door te stromen naar deze topfuncties, maar de hierdoor ontstane vacante functies in het middenkader werden niet opnieuw ingevuld door vrouwelijke personeelsleden.

Verschillen tussen entiteiten in het behalen van de streefcijfers zijn weinig relevant, omdat het om zulke kleine aantallen gaat. Binnen entiteiten zijn er telkens maar enkele middenkaderfuncties, en evoluties hierin kunnen dus te maken hebben met loutere toevalsfactoren.

Dat moet ook in het perspectief worden gezien van het totale aantal vrouwen binnen de entiteit. Het is bijvoorbeeld niet zo verwonderlijk dat er bij Kind en Gezin, met in het totale personeelsbestand meer dan 90 percent vrouwen, relatief meer vrouwen in leidinggevende functies zitten dan bij entiteiten met vooral technische functies.

Omdat we nog onvoldoende precieze gegevens hebben om de geschetste evolutie te verklaren, heb ik aan de dienst Emancipatiezaken de opdracht gegeven om de situatie nog gedetailleerder in kaart te brengen, om zo een nog beter zicht te krijgen op de man-vrouwverhoudingen in de verschillende stadia van het wervingsproces en op mogelijke redenen waarom mensen zich al dan niet kandidaat stellen voor een functie. Een betere kennis van de mechanismen die zich afspelen, is nuttig om het beleid nog specifiek af te stemmen op de reële noden.

We zullen de resultaten van dat onderzoek evenwel niet afwachten om vandaag al extra inspanningen te doen om vrouwen aan te trekken voor middenmanagementfuncties. Een blijvende focus vanuit het topmanagement en de personeelsdiensten is nodig, want de Vlaamse overheid is een moderne werkgever die gericht is op innovatie en het zich niet kan veroorloven om niet te trachten elk talent optimaal te benutten. Dat houdt ook een goed evenwicht tussen mannen en vrouwen in.

Daarnaast is er ook de voorkeurregeling uit het Vlaams personeelsstatuut, artikel I 5, paragraaf 3, die toelaat om bij gelijkwaardigheid van kandidaten de kandidaat uit de ondervertegenwoordigde groep te selecteren. Ook die regeling kan hiervoor een stimulans betekenen. Intussen kan ook het potentieel aan vrouwen dat in de laatste assessmentronde in 2007 geslaagd is, volop worden benut. Ik ga ervan uit dat dit in de praktijk ook zal gebeuren.

Wat de laatste vraag betreft, geeft het positieve resultaat inzake het aantal geslaagde vrouwen in de laatste assessmentronde aan dat de acties die de voorbije jaren zijn opgezet om vrouwen te stimuleren hun managementambities waar te maken, wel degelijk zinvol zijn geweest. Zo is er Vlechtwerk, de netwerksessies voor vrouwen en mannen met managementpotentieel, dat sinds 2005 door de dienst Emancipatiezaken wordt georganiseerd. Dat initiatief telt intussen al 436 deelnemers. Daarvan zijn twee derden vrouwen. Dat is toch aanzienlijk. Ook de campagne die vrouwen aanspoorde deel te nemen aan de selectieronde in 2006 voor N-functies, heeft zonder enige twijfel impact gehad op de deelname van vrouwen aan het assessment voor het middenkader begin 2007.

Vrouwen werden aangespoord via affiches, een persoonlijke brief en infosessies om zich kandidaat te

stellen voor een van de 30 topfuncties die toen gelijktijdig bij de Vlaamse overheid vacant werden verklaard. Vrouwen hebben in 2007 veel meer dan bij vroegere assessments deelgenomen en ze werden gemiddeld ook erg vaak geschikt bevonden. Dus hebben deze genomen acties tot positieve resultaten geleid. Het moet een volgehouden inspanning blijven, en mevrouw De Wachter heeft daarover pertinente vragen gesteld. Er is al een hele weg afgelegd en de hoop bestaat dat deze positieve evolutie zich voortzet. We zullen er de nodige aandacht aan besteden en de nodige initiatieven nemen.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is duidelijk dat sommige zaken van belang zijn. U geeft aan dat door assessment, rekrutering en de examens die de laatste tijd zijn georganiseerd, een positieve tendens merkbaar is, maar dat dit op het terrein op dit moment nog niet in cijfers wordt vertaald. U geeft aan dat u nog een extra onderzoek hebt laten uitvoeren. Wanneer zullen de resultaten ervan bekend zijn?

Minister-president Kris Peeters: Dat zal zo snel mogelijk zijn.

Mevrouw Else De Wachter: Dan blijven we dat opvolgen en zullen we u daarover te gepasten tijde opnieuw ondervragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
